

Problemstillinger rundt rerøntgen og anke

Utdrag fra sluttrapporten til NKKs HD-gruppe, 2019 (s. 15-17).

Rerøntgen –vurdering av nye bilder

Ønsker man en ny vurdering av hundens HD-diagnose, er et av alternativene å ta nye røntgenbilder for avlesning minimum 6 måneder etter forrige røntgenbilde (se del 1, kapittel 5). Årsakene til at det er mulig å få en annen diagnose ved rerøntgen, kan være flere. Som nevnt i avsnittet om avlesning, er det glidende overganger mellom diagnosene, og ett sted må avleser sette grensen. For noen kan det bety at diagnosen blir dårligere enn den opprinnelige, og for andre kan den bli bedre.

Bekymringer i miljøene

Spørreundersøkelsen til klubbene viste at 42,9% (12 rasemiljøer) var litt eller helt enig i at NKKs avlesere gjør en ny, uavhengig vurdering når nye røntgenbilder sendes inn. Andelen som var litt eller helt uenig var 35,7% (10 rasemiljøer). Prosjektgruppa ser imidlertid at spørsmålsstillingen var noe rund. Ordet «uavhengig» kan tolkes både som om de nye røntgenbildene skal tolkes alene, uten å sammenlikne med de originale (dette er ikke tilfellet, alle røntgenbilder skal ses på ved hver vurdering av hunden) eller som at avleseren ikke gjør den nye vurderingen uavhengig av kjennskap til tidligere diagnose, og identitet på hund, eier og veterinær.

Informasjon om tidligere diagnose er ikke tilgjengelig hvis eier fyller ut skjema korrekt

Ved rerøntgen sier FCI-prosedyren at alle hundens bilder skal tas med i vurderingen (se del 1, kapittel 5). Eier er forpliktet til å krysse av korrekt på rekvisisjonsskjemaet for HD-røntgen (Ja/Nei på spørsmål om hunden har en offisiell HD-diagnose tidligere – se bilde under). Er det krysset av for «ja» kan ny avleser raskt hente opp de tidligere bildene fra et saksbehandlingsprogram der hundens tidligere HD-diagnose ikke er synlig. Både nye og eldre røntgenbilder blir da vurdert samlet, for å gi et mest mulig korrekt bilde av hundens hofter.

Hvis det ikke er krysset «ja» på tidligere offisiell HD-diagnose, vil det komme et utropstegn ved hundens registreringsnummer som markerer at det er registrert tidligere HD-sak. Da må avleser – ved hjelp av hundens registreringsnummer – bruke DogWeb for å finne saksnummer på tidligere HD-røntgen for å kunne finne tidligere bilder og sikre at det ikke blir samme avleser på nytt. I en slik prosess vil det tidligere HD-resultatet være synlig i DogWeb.

	<i>Nedenforstående fylles ut, og spørsmålene besvares, av hundens eier.</i>
Spørsmål til hundens eier.	Har hunden offisiell HD-diagnose fra før? : ☐ <Ja ☐ <Nei Har hunden offisiell AD-diagnose fra før? : ☐ <Ja ☐ <Nei Er hunden registrert i NKKs register? : ☐ <Ja ☐ <Nei Se punkt 2a, side 2 for forklaring vedr.
Betaling	Hvis skjemaet har en strek-kode og et saksnummer fra NKK i rammen øverst til høyre viser dette at gebyret til NKK er forhåndsbetalt.
Med min underskrift aksepterer jeg vilkårene for HD- og AD-avlesning og betaling slik som disse fremkommer i punktene 1, 2a eller 2b, 3 og 4 på side 2.	

Besøksadresse:
Nordåsveien 5
1251 Oslo

Postadresse:
Postboks 52 Holmlia
1201 OSLO

Sentraltbord: 21 600 900

Organisasjonsnummer: 937 125 577 MVA
Kontonummer: 1600.40.39983

*Hund til
nytte og glede*

Statistikk på rerøntgen

I 3-årsperioden 01.01.2015 t.o.m. 31.12.2017 ble 346 hunder røntgenfotografert og avlest mer enn en gang. To hunder fikk til sammen tre avlesninger (rerøntgen to ganger), de andre hundene fikk to avlesninger (rerøntgen en gang). Omtrent 20 hunder fikk aldri lest bildene for andre gang. Årsakene til dette var enten at bildene som ble tatt ved rerøntgen ikke kunne leses pga. dårlig kvalitet/ukorrekt posisjonering, at veterinær aldri sendte inn nye bilder, eller at bilder ble sendt inn, men eier betalte aldri for å få dem avlest. Årlig avleses i overkant av 8000 HD-saker hos NKK. Det betyr at mellom 1 og 1,5% av bildene er rerøntgenbilder.

Av de hundene som ble avlest på nytt, fikk 90 hunder (26%) en ny diagnose. Av de som fikk ny diagnose, fikk 80% en bedre diagnose, mens 20% fikk en dårligere. Dette kan muligens forklares ved at det er eierne til de hundene som har blitt bedømt noe strengt i første runde, som ønsker en ny vurdering. De som er fornøyde, eller synes de har fått en god diagnose, vil antagelig ikke ta nye bilder. Tre hunder (0,09% av de som tok rerøntgen) fikk to diagnosegrader bedre. Alle andre gikk en diagnosegrad opp eller ned)

De fleste hundeeierne velger å bruk en annen veterinær ved rerøntgen. Imidlertid ble 106 hunder (30%) røntgenfotograferte av samme veterinær begge gangene. Av de hundene som ble røntgenfotografert av samme veterinær, fikk 18 hunder (17%) forandret sin diagnose.

Oppsummering rerøntgen

Krysser man av korrekt på røntgenrekvisisjonen, vil datasystemet begrense avlesers mulighet til å se hundens tidligere diagnose(r).

Mellom 1 og 1,5% av HD-bildene er rerøntgen. Av de hundene som ble røntgenfotografert mer enn en gang, fikk 21% en bedre diagnose, mens 5% fikk en verre diagnose. Under 1 promille fikk 2 diagnoser bedre.

Gruppen finner ikke støtte for bekymringen om at avleserne er påvirket av tidligere HD-resultat, eller kjennskap til hund/eier/veterinær.

Anke – ny vurdering av tidligere bilder

Bekymringer i miljøene

Bekymringsmeldinger fra rasemiljøene går ut på at ankeprosessen ikke er tilstrekkelig uavhengig. Bekymringen er grunnet i at Norden har et lite avlesermiljø hvor alle kjenner alle, vil avleserne derfor vegre seg mot å endre en diagnose satt av en kollega.

Undersøkelsen til raseklubbene viste at 53,6% (15 rasemiljøer) var helt eller litt enig i at de har tillit til at det nordiske samarbeidet og ankesystemet gir tilstrekkelig kvalitetssikring og rettferdig vurdering ved anke. 25% (7 rasemiljøer) var litt eller helt uenig, mens 21,4 % verken var enig eller uenig.

Informasjon og statistikk

Prosjektgruppa ser at informasjon om ankeprosessen må komme bedre fram, og kommuniseres på en bedre måte. Som beskrevet i del 1, kapittel 5, får aldri avleserne i ankepanelet vite annet om hunden enn dens alder og rase. Ankepanelet består av avlesere fra hvert av de andre nordiske landene, og de leser bildene uavhengig av hverandre. Dette innebærer at de hverken kjenner til den opprinnelige diagnosen eller hvilken diagnose avleserne i de andre landene har satt på den aktuelle hunden. Når de mottar anken, setter de en diagnose, og sender svaret inn til kennelklubben til det landet anken kommer fra. Avleserne kan heller ikke senere søke opp den opprinnelige diagnosen til hunden, da de ikke vet dens identitet.

Prosjektgruppa har også vurdert statistikken for anker av HD diagnoser. En oversikt over anker de 7 siste kalenderårene følger under.

Tabell 2. HD-diagnoser anket i Norge

År	Antall	Antall endringer	Prosent endringer	Trend endringer
2011	22	7	32	6 bedre, 1 dårligere
2012	18	6	33	4 bedre, 2 dårligere
2013	21	5	24	4 bedre, 1 dårligere
2014	22	8	36	7 bedre, 1 dårligere
2015	29	4	14	2 bedre, 2 dårligere
2016	66	13	20	11 bedre, 2 dårligere
2017	27	7	26	Alle (7) en grad bedre
Totalt	205	50	24	41 bedre, 9 dårligere

I perioden 2011 til 2017 mottok NKUs ankepanel 205 saker fra NKK. Det betyr at i underkant av 0,4% av NKKs mer enn 8000 årlige HD-saker ankes. Mellom 14 og 33% av ankesakene ender med at diagnosen endres. Av de som fikk endret diagnosen fikk 82% en bedre diagnose, mens 18% fikk en dårligere. Det at diagnosen endres etter anke, bør være en god indikasjon på at systemet fungerer. Andelen endringer etter anke kan ved første øyekast virke høy, men det er antagelig eierne som har en oppfatning om at deres hunder har blitt bedømt noe strengt i NKK, som ønsker å anke. De som er fornøyde, eller syns de har fått en litt god diagnose, vil antagelig ikke anke.

Oppsummering av ankeprosessen

I ankeprosessen har ikke avleserne tilgang til hundens opprinnelige diagnose, eller de andre avlesernes diagnoser. De får kun oppgitt saksnummer, samt hundens rase og alder. Det er altså liten risiko for at vurderingen til avleser skal kunne påvirkes uheldig. Eiere som er usikre på om hunden har fått korrekt diagnose oppfordres derfor til å benytte ankesystemet. Å sende bildene til OFA eller andre land utenfor Norden, vil ikke gi et like bra bilde på hvordan ens egen hund er i forhold til norske og nordiske hunder, som man bør sammenlikne med. Utenlandske resultater vil uansett ikke kunne legges inn i DogWeb (se del 1, kapittel 5).